

ZELEI MIKLÓS

Bámulni Afrikába

■ A huszadik század háborúi: szétlőni a poklot. A romok alatt vár a mennyország.

Gibraltár, Európa pont: ahol ez mind mögöttem? A pont, ahol lábamat megvetve kifordíthatom *ezt* a világot? Így maradni, háttal, hogy már nincs szárazföld előttem. Az Alborán veri a partot, a mi tengerünk tengere. Alattomos, sebes sodrások vize. És szemben Afrika. A bőrvilágosító krémekkel kent, ezerszer megalázott Afrika. Szka-fanderben a fehér vadász, a gyámolítottak pucéran. A testeken az izzadság glamour-ja: Afrika, Afrika! A nagy betegség-metaphora, ahonnan minden járvány érkezik. AIDS, ebola. Ahonnan úrhajós ruhában térnek meg az utazók, mintha nem is ezen a földön volna e kontinens.

És mi a terv?

Kiirtani és egy hatalmas napelemet csinálni az egészből?

Szemben az Atlasz hegység.

És ami nem látszik, csak tudom, hogy ott van: Ceuta. Egy kis darab Európa. Vas-függöny, szögesdrót, Ceuta és Melilla. A Spanyol Királyság autonóm városai Észak-Afrika testébe ékelve. Öt-hat méter magas szögesdrótkerítések óvnak minket a nyomortól, amelyet teremtettünk. Az unió határdrótjain véres ingcafatok, fennakadt láb-belik, száradó halottak. Európa, a vén tolvajnő, aki saját eszméit bármikor meglopja, behunyja szemét, amikor erre néz. Talpig hardverben, szoftverben, infrakamerában, fegyverben. Mozgásérzékelők, katonák szárazon és vízen. És egy szál ágyékkötőben, az éhhalál peremén tántorogva, fuldokolva jön az ostromló.

Afrika. Komolyan gondolta bárki is, hogy a gyarmatok „felszabadulnak”? Milyen rossz csengésű ez a szó mifelénk, ahol voltunk már felszabadulva.

A hatvanas évek, a hetvenesek... Ott hever egy ájult kontinens és majd eltűrik, hogy föltápáskodjon és birtokosa legyen a kincseinek? Afrika, a hatalmas, vad kontinens, ahogy meg kellene tanulnia a demokrácia picinyke körömcipőjében tipegni. Állni rabszolgábbilincsből túsarokra. A „demokrácia” bekényszerítése a törzsi társadalmak viszonyai közé: a gyarmatosítás folytatása, más eszközökkel? A demokrácia mint csodafegyver?

Ha volna jüanom, Szudán északi részén fizethetnék vele. Dollárral bárhol fizethetek ott is, euróval ugyancsak. De egyetlen afrikai pénzt sem tudok mondani.

Nagyon szeretek Gibraltárban. Rend van, de mégis élhetően rendetlen. Visszaballagok, a Bayside Road mögött egy kis utcában a kedvenc boltom, ahol datolyát veszek. Olyan üvegtisztán átlátszó, amelyet nem láttam másutt sehol, csak a Szahara oázisaiban.

Adj nekem, Uram, gyengeséget!

Hogy ölni ne tudjak.

Rombolni ne tudjak.

Elragadni ne tudjak.

Európa: nincs olyan fogadalmam, amelyet ne szegtem volna meg.